⑦Mga proseso para sa pananatili sa Japan

Nagoya Immigration Bureau (Nyuukan) 052-559-2150

■Residence Card (Zairyū Card)

Ang mga dayuhang maninirahan sa Japan pang-matagalang panahon (higit sa 3 buwan) ay tumatanggap ng「Residence Card (Zairyū Card)」.
Napakahalaga ng card na ito.
Nakasulat dito ang pangalan, petsa ng kapanganakan, tirahan, nasyonalidad, status of residence, at panahon ng pananatili.
Para sa mga 16 taong gulang pataas, dapat itong dalhin palagi

■Kapag nawala ang Residence Card (Zairyū Card)

Pumunta sa Immigration (Nyūkan) upang kumuha ng bagong Residence Card.
Kailangan itong gawin sa loob ng 14 na araw.

Mga dapat dalhin	・Pasaporte・Isang pirasong litrato ・Police report reception number atbp.

■Residence Card para sa bagong-silang na sanggol

Kapag ipinanganak ang sanggol sa Japan at mananatili siya nang higit sa 60 araw, kailangan magpunta sa Immigration (Nyūkan) upang mag-apply para sa Residence Card ng sanggol.
Dapat itong gawin sa loob ng 30 araw mula nang ipanganak ang bata.

Mga dapat dalhin	• Katibayan ng Pagtanggap ng Birth Notification (Shusshō Todoke Juri Shōmeisho) o Katibayan ng Mga Nakasaad sa Birth Notification (Shusshō Todoke Kisai Jikō Shōmeisho) • Resident Record (Jūminhyō) ng lahat ng miyembro ng sambahayan • (Kung meron) pasaporte ng sanggol

Lugar na puwedeng lapitan para kumonsulta	Comprehensive Information Center para sa Residence Status ng mga Dayuhan 0570-013904 03-5796-7112（IP，Mula sa ibang bansa） **Lunes hanggang Biyernes (karaniwang araw), 8:30–17:15**

⑧Kapag lilipat ng tirahan— Civil Registry and Resident Affairs Section (Koseki Jūmin-ka). 0595-22-9645

■Kapag lilipat mula sa Iga City papunta sa ibang lungsod **(Tenshutsu / Pag-alis ng rehistro)**

Bago lumipat ng tirahan, mag-submit ng「 **Notification of Moving Out」(Tenshutsu-todoke)** sa City Hall.

Maaari itong isumite mula 30 araw bago ang paglipat.

Makakatanggap ka ng Tenshutsu Certificate.

Mag dapat dalhin	・Pasaporte ・Residence Card ・My Number Card (para sa mga taong mayroon nito)

Pagkatapos lumipat, mag-submit ng **Notification of Moving In (Tennyū-todoke)** sa City Hall ng lungsod na nilipatan.

Dapat itong isumite sa loob ng 14 na araw mula sa paglipat.

Isumite rin ang **Tenshutsu Certificate** na ibinigay ng Iga City

■Kapag lilipat ng tirahan sa loob ng Iga City **(Tenkyo / Paglipat sa loob ng parehong lungsod)**

Pagkatapos lumipat, mag-submit ng **Notification of Change of Address (Tenkyo-todoke)** sa City Hall.

Dapat itong isumite sa loob ng 14 na araw mula sa paglipat.

Mga dapat dalhin	・Pasaporte ・Residence Card ・My Number Card (para sa mga taong mayroon nito) ・Certificate of Eligibility for Benefits o Welfare Medical Expense Recipient Certificate, atbp. (mga dokumentong may nakasulat na dating address)

⑨Kapag may namatay— Civil Registry and Resident Affairs Section (Koseki Jūmin-ka) 0595-22-9645

Sa loob ng 7 araw mula nang malaman mo ang pagkamatay,

kailangan mong magsumite ng **Death Notification (Shibō-todoke)** sa City Hall.

Mga dapat dalhin	・Death Certificate o Post-mortem Examination Report ・Pasaporte (ng pumanaw at ng taong magsusumite ng dokumento)

※Ang Residence Card ng pumanaw ay kailangang ibalik sa Immigration sa isa sa dalawang paraan:

・Dalhin ito sa pinakamalapit na Immigration office.

・Ipadala ito sa pamamagitan ng koreo kasama ang mga kinakailangang dokumento.

Pakitingnan ang impormasyon dito ☞

⑩Pagpaparehistro ng personal seal (Inkan Registration) — Civil Registry and Resident Affairs Section (Koseki Jūmin-ka) 0595-22-9645

Sa halip na pirma, gumagamit ng **inkan (hanko)**.
Ang inkan na nakarehistro sa City Hall ay tinatawag na **jitsuin (certified seal)**.
Kapag bibili ng bahay o magrerehistro ng sasakyan, ginagamit ang **jitsuin** para sa mahahalagang dokumento.
Kapag na-rehistro ang inkan, makakakuha ka ng **Inkan Registration Card**.
Ginagamit ang **Inkan Registration Card** kapag kukuha ng **Inkan Registration Certificate**.

■Kapag magrerehistro ng inkan (personal seal)

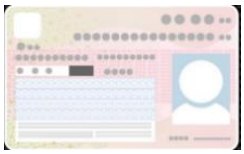
Mga taong maaaring magparehistro.	15 taong gulang pataas (※ Kahit 15 pataas, may mga pagkakataong hindi pa rin maaaring gawin ito).
Mga seal/stamp na maaaring irehistro.”	Ang pangalan na nakarehistro sa resident record (jūminhyō), kasama ang ginagamit na alias, at ang pagbasa ng pangalan na nakasulat sa katakana
Mga dapat dalhin.	Inkan (seal/stamp) na ire-rehistro at ang Residence Card.
Halagang kailangang bayaran	300 yen

■Kapag kukuha ng Inkan Registration Certificate.

Mga dapat dalhin.	Inkan Registration Card at Residence Card.
Halagang kailangang bayaran	300 yen bawat isang kopya

⑪Sistema ng My Number (National ID Number) – Civil Registry and Resident Affairs Section (Koseki Jūmin‐ka) 0595-41-2355

Ang mga taong nakarehistro bilang residente ay may tinatawag na My Number (personal number).
Ito ay isang 12-digit na numero. Iba-iba ang numerong ito para sa bawat tao.

■Sitwasyong kailangan ang My Number

Mga bangko, mga kumpanya ng investment/securities, at iba pang katulad na institusyon

・Kapag magpapadala ng pera sa ibang bansa
・Kapag tatanggap ng pera mula sa ibang bansa.
・Kapag magbubukas ng bank account, at iba pa.

City hall

・Kapag nagsusumite ng mga dokumento para sa social insurance o buwis
・Kapag nag-aapply para sa mga benepisyo tulad ng child allowance
・Kapag nagsusumite ng aplikasyon sa daycare (hoikuen), at iba pa

Mga kumpanya at mga tindahan

・Kapag magsisimula nang magtrabaho, at iba pa.

■My Number Card

・Kapag nag-apply ka sa city hall, maaari kang magkaroon ng My Number Card.
• Libre ang paggawa ng card (0 yen).
• Maaari itong gamitin bilang patunay ng iyong My Number at bilang ID card.
• Kung mayroon kang card, maaari kang kumuha ng kopya ng resident certificate (jūminhyō) o inkan registration certificate sa mga multi-copy machine sa mga convenience store sa buong Japan.
• Para sa mga taong may takdang panahon ng paninirahan (residence period), ang bisa ng My Number Card ay kapareho ng haba ng kanilang residence period

⑫Basura

■Kapag magdadala ka ng basura sa tapunan (ang nakatakdang lugar para maglagay ng basura),paghiwa-hiwalayin mo ang basura ayon sa uri.
Ilabas mo ito sa itinakdang araw.

Mga uri ng basura Paraan ng paglalabas ng basura Araw ng paglalabasng basura	Ito ay nakatakda ayon sa lugar kung saan ka nakatira. Pakisuri sa kalendaryo ng basura o sa garbage app. (Maaari itong tingnan sa Portuges, Espanyol, Tsino, Ingles, at Vietnamese.) iPhone Android
Lugar kung saan inilalabas ang basura	Kung ikaw ay kasapi sa jichikai (neighborhood association), magtanong sa pinuno ng samahan o sa iyong mga kapitbahay. Kung nakatira ka sa apartment, magtanong sa management company o sa may-ari ng bahay.
Lugar kung saan maaaring kumonsulta 	Sakura Recycling Center (maliban sa Aoyama District) 0595-20-9272 Iga Southern Clean Center (Aoyama District) 0595-53-1120

■Kapag gusto mong direktang dalhin ang basura sa pasilidad ng pagproseso (para sa mga taong hindi nakatira sa Aoyama District),
pakitanong nang direkta sa pasilidad tungkol sa bayad sa serbisyo

Lugar kung saan dadalhin ang basura	**Mga uri ng basura**
Sakura Recycling Center (3547-13 Hatta, Iga City) 0595-20-9272	Nasusunog na basura, recyclable na basura, malalaking basura, at iba pa. ※ Siguraduhing paghiwa-hiwalayin ang basura ayon sa uri bago ito dalhin. ※ May mga uri ng basura na hindi maaaring iproseso, tulad ng mga basurang galing sa sariling pag-renovate ng bahay (construction waste) at mga piyesa ng sasakyan.
Pasilidad para sa pagproseso ng di-nasusunog na basura (4631 Nishitakakura, Iga City) 0595-23-8991	Mga bloke, mga tisa (roof tiles), lupa at buhangin, at iba pa. ※ May mga uri ng basura na hindi kayang iproseso.

(Para sa mga tao sa Aoyama District)
※ Para sa bayad sa serbisyo, direktang magtanong sa mismong pasilidad

Lugar na pagdadalan	**Uri ng basura**
Iga Southern Clean Center (Iga nanbu clean center) 0595-53-1120	Nasusunog na basura, hindi nasusunog na basura, plastic na pambalot at lalagyan, recyclable na basura, at malalaking basura (bulky waste). ※ Siguraduhing paghiwa-hiwalayin ayon sa uri bago dalhin.

■Paraan ng paglabas ng malalaking basura (bulky waste)

Ang mga malalaking basura tulad ng aparador, kama, at bisikleta ay puwedeng kunin sa harap ng bahay o malapit sa apartment. Kailangan magpa-schedule o magpa-appointment.

Paraan ng pag-schedule	① Tumawag sa Sodai-gomi Uketsuke Center (Center para sa Pagtanggap ng Malalaking Basura). ② Ibigay ang address, pangalan, numero ng telepono, at ang mga bagay na ipapakuha kasama ang bilang. Itanong ang araw ng pagkuha at ang lugar kung saan ilalagay ang basura. ③ Bumili ng “Sodai-gomi Shoriken” (sticker para sa pagproseso ng malalaking basura) sa City Hall o sa service counter ng malalaking supermarket. ④ Isulat ang pangalan sa Sodai-gomi Shoriken at idikit ito sa basura. ⑤ Ilabas ang basura bago mag 9:00 AM sa araw ng pagkuha (Para sa Aoyama District: bago mag 8:30 AM).
Bayad na pera at iba pa	・Sa isang beses na reservation, hanggang limang piraso ang puwedeng i-apply. ・Ang Sodai-gomi Shoriken ay 200 yen bawat isa. ・Siguraduhing mag-reservation muna bago bumili ng bilang ng processing stickers na kapareho ng bilang ng mga ipapakuha. （Ang bayad para sa mga sticker na hindi nagamit ay hindi ibinabalik.）
Lugar para kumonsulta	Iga North Bulky Waste Reception Center (maliban sa Aoyama District) 0595-20-1255 Iga South Bulky Waste Reception Center (Aoyama District) 0595-64-8700

⑬ Pakikipag-ugnayan sa mga kapitbahay (mga taong nakatira malapit)

・Kapag nakasalubong ang mga kapitbahay, magbigay ng pagbati.
・Kung may hindi naiintindihan, magtanong sa mga kapitbahay

■Samahan ng mga residente / asosasyon ng mga kapitbahay

Nagtitipon ang mga taong kapitbahay upang magsagawa ng iba't ibang gawain para maging ligtas at mas madaling tirhan ang kanilang komunidad. Sumali sa "samahan ng mga residente (jichikai)" at makilahok sa iba't ibang aktibidad. At maging isang kasapi ng inyong lugar.

Para makapasok sa samahan ng neighborhood association (jichikai)	・Kumonsulta sa presidente ng samahan ng mga residente (jichikai). ・Kapag hindi alam kung sino ang presidente, magtanong sa mga kapitbahay o sa city hall. **Chiiki seisaku-ka 0595-22-9639**
Mga mabubuting katangian ng neighborhood association 	・Makakatulong at makakapag-tulungan ka sa mga taong malapit sa iyo." ・Makakakuha ka ng mga anunsyo mula sa City Hall sa pamamagitan ng kairanban (isang papel na ipinapasa nang sunod-sunod sa mga kapitbahay para makita ang mga impormasyon). ・Magagamit mo ang itinakdang lugar ng pagtatapon ng basura na para sa (jichikai) (neighborhood association)
neighborhood association fee	・Magkakaiba ang halaga ng bayad sa bawat jichikai (neighborhood association) ・Itanong sa presidente ng jichikai
Mga Gawain ng neighborhood association	・Nagpapatakbo o namamahala ng lugar na pinaglalagyan ng basura." ・Naglilinis ng parke at mga kalsada sa komunidad." ・Nagsasagawa ng disaster training (pagsasanay kung paano ligtas na lumikas kapag may sakuna at pagsasanay sa pagpuksa o pagpatay ng apoy)." ・Nagsasagawa ng mga event tulad ng pista at iba pang okasyon.

⑭Kapag mag-aalaga ng aso – Living safety Division (Kurashi anzen ka) 0595-41-0931

Kapag mag-aalaga ng aso, magsusumite ka sa City Hall ng ‘Application Form for Dog Registration

Aso na ire-rehistro	Aso na lampas 90 araw mula nang ipanganak
Bayad sa pagpaparehistro	3,000-yen ang gastos (bawat isang aso)
Iniksyon / Turok	Isang beses bawat taon, binibigyan ng iniksyon laban sa rabies ang aso. (Magpapadala ang City Hall ng postcard/paalala.)
Mga bagay na dapat sundin 	・Kapag pinapasyal ang aso, ilagay ang dumi ng aso sa plastik na bag at iuuwi ito. ・Kapag nag-aalaga ng aso sa labas ng bahay, lagyan ang aso ng tali (leash)
Kapag namatay ang aso	Kapag namatay ang aso, magsusumite ng “Abiso ng Pagkamatay ng Aso” sa City Hall. Maaari rin itong gawin mula rito. ☞
Kapag lumipat ng tirahan	Kapag lumipat ng tirahan, kailangan ding baguhin ang address ng aso. ■ Kapag lumipat ng tirahan sa loob ng Lungsod ng Iga, gawin ang proseso sa City Hall ng Iga. ■ Kapag lilipat sa labas ng Lungsod ng Iga, dalhin ang identification tag na ibinigay noong nagparehistro ka ng aso, at gawin ang proseso sa City Hall ng lilipatang lugar
Kapag tumakas ang aso	Kapag nakatakas ang aso, makipag-ugnayan sa Health Center. Iga Hoken Jo 0595-24-8080

⑮ Kapag uupa ng apartment at iba pang tirahan (kontrata sa paupahan).

■Kailangang pera(pangbayad)

Bayad sa upa (yachin)	・Ito ang perang binabayaran buwan-buwan. ・Sa Japan, kadalasan ay advance ang bayad
Deposit” o “Pera para sa seguridad / garantiya. (shikikin)	・Binabayaran ito kapag napili na ang bahay. ・Nagbabayad ng halagang katumbas ng isa hanggang tatlong buwang upa. ・Kapag hindi nakabayad ng upa, o pagkatapos lumipat, ginagamit ito ng may-ari ng bahay para ayusin ang mga nasira o nadumihan sa loob ng unit. ・Ang perang hindi nagamit ay ibinabalik.
Bayad-pasasalamat sa may-ari (reikin)	・Ito ay perang ibinabayad bilang pasasalamat kapag napili na ang bahay na uupahan
Bayad sa ahensya (shoukai tesuuryou)	・Ito ang perang ibinabayad sa real-estate company na nagpakita o nag-ayos ng bahay na uupahan.
Bayad sa pamamahala / maintenance fee	・Ito ang perang binabayaran para sa kuryente sa mga lugar na ginagamit ng lahat, tulad ng hagdan at pasilyo, pati na rin para sa paglilinis ng mga bahaging iyon
Bayad para sa pag-renew ng kontrata.	・Ito ang perang binabayaran nang hiwalay sa upa kapag tapos na ang kontrata sa paupahan, ngunit hindi ka lilipat at mananatili ka pa rin sa parehong bahay. (Kadalasan, ang kontrata sa paupahan ay tumatagal ng dalawang taon.)

■Bahay o apartment na pag-aari ng pribadong kumpanya o indibidwal

・Umuupa ka mula sa may-ari ng bahay.
・Pupunta ka sa real-estate company (tindahan na nagpapakilala ng iba't ibang bahay para sa mga gustong umupa o bumili) upang maghanap ng bahay.

■Pampublikong pabahay.

• May **city housing** (mga kuwartong pinuupahan ng siyudad) at **prefectural housing** (mga kuwartong pinuupahan ng prefecture).
• Ang mga taong nahihirapan sa tirahan at may kaunting pera ay maaaring umupa nang mas mura.
• May iba't ibang patakaran at kundisyon bago makaupa.

	City housing	prefectural housing
Kapag tumatanggap ng aplikante (taong gustong umupa)	Hulyo, Enero	Abril, Hulyo, Oktubre, Enero
Lugar kung saan puwedeng kumonsulta	Juutaku seisaku ka 0595-22-9737	Iga nanbu fudousan jigyou kyoudou kumiai 059-221-6171

■Mga Patakaran Kapag Nakatira sa Apartment

Hindi ka dapat tumira kasama ang ibang tao o ipahiram ang iyong unit sa iba nang hindi sinasabi sa may-ari (landlord).
Hindi mo dapat baguhin, kumpunihin, o butasan ang kuwarto nang walang pahintulot.
Hindi ka dapat gumawa ng malalakas na ingay o sigaw. (Lalo na mula 8 PM hanggang 7 AM.)

× Magsalita nang malakas.
× Makinig ng musika o manood ng TV nang may malakas na tunog.
× Mag-party at kumanta o sumayaw.
× Gumamit ng mga instrumentong pang-musika tulad ng gitara.

⑯Kuryente, gas, tubig (imburnal) at cellphone (smartphone)

■Kuryente

Para sa paggamit ng kuryente, magtanong sa real estate company o sa may‐ari (landlord).
Maaari mong tingnan ang impormasyon tungkol sa brownout o pagkawala ng kuryente.

👉 Chubu Electric Power – impormasyon sa pagkawala ng kuryente.

■Gas

Ang gas na ginagamit sa bahay ay may dalawang uri: “city gas” at “propane gas.”
Iba‐iba ang uri ng gas depende sa lugar kung saan ka nakatira.

Kapag hindi tugma ang uri ng gas at ang gamit na pang‐gas (gas appliances), delikado ito.
Siguraduhing magtanong o magpaberipika sa real estate company o sa may‐ari (landlord).

■Tubig (Water Supply) / Sewer (Imburnal/Alkantarilya)

Kapag lilipat ng tirahan, siguraduhing makipag‐ugnayan 2–3 araw bago ang paglipat upang ipaalam ang pagsisimula o pagtigil ng paggamit ng serbisyo ng tubig at sewer (Imburnal/Alkantarilya)

Kapag gagamitin	・Tumawag sa Water/Sewer Customer Center para sabihin na magsisimula ka nang gumamit ng serbisyo ng tubig at Imburnal/Alkantarilya
Kapag itititgil na ang pag-gamit	・Tumawag sa Water/Sewer Customer Center at ipaalam na itititgil mo na ang paggamit ng tubig at sewer (Imburnal/Alkantarilya). ※Kahit hindi mo na ginagamit ang serbisyo, kung hindi ka magbibigay ng abiso, patuloy na may sisingiling bayad

Paraan ng pagbabayad	Magbabayad gamit ang alinman sa mga sumusunod na paraan: ① Automatic bank deduction Awtomatikong ibabawas ang bayarin mula sa iyong bank account. (Mag-aapply sa bangko o sa post office.) ② Payment slip Makakatanggap ka ng payment slip. Maaari kang magbayad sa bangko, post office, convenience store, o gamit ang smartphone app. ③ Credit card Maaari kang magbayad gamit ang iyong credit card. (Mag-aapply gamit ang computer o smartphone.)
Lugar na pwedeng lapitan para kumonsulta	Water at Sewer Customer Center (Jougesuidou okyaku sama center) 0595-24-0013

■Tungkol sa cellphone (smartphone)

Mga dokumento/requirements na kailangan sa pag-kontrata	・Residence Card ・Bank account o credit card (May mga pagkakataon na kailangan din ang pasaporte)
Mga dapat sundin	Hindi mo dapat ibigay o ibenta sa ibang tao ang smartphone na nakakontrata sa pangalan mo. Ito ay isang krimen!!
Lugar na pwedeng lapitan para kumonsulta	Pakisuri sa homepage ng kumpanya ng telepono